

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS-Voorstel

Besluitnummer

PZH-2021-787302848 DOS-2015-
0005387

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
2 november 2021

Eindtermijn
2 november 2021

Onderwerp

Cluster Energiestrategie Rotterdam-Moerdijk

Advies

1. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten om de CES Rotterdam-Moerdijk ter kennisname aan te bieden.
2. Vast te stellen de publieksamenvatting van de CES Rotterdam/Moerdijk.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

CES Rotterdam-Moerdijk final 15092021

GS-brief aan PS over de Cluster Energiestrategie Rotterdam-Moerdijk

1 Toelichting voor het College

In het adviesrapport van de Taskforce Infrastructuur Klimaatakkoord Industrie (TIKI) en de reactie van het Rijk op dat rapport is aangegeven dat net als elke regio een Regionale Energie Strategie (RES) dient te maken, elk industriecluster een Cluster Energie Strategie moet opstellen, de zg. CES. Er zijn zes industrieclusters (Chemelot, Noord Nederland, Schelde Delta, Noordzeekanaal gebied, en een apart 6de Cluster voor de verspreide industrie).

De CESSen zullen als basis gaan dienen voor het in oprichting zijnde Programma Infrastructuur Duurzame Industrie (PIDI) en het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK) van het Rijk. In het MIEK wordt de coördinatie en regie van infrastructurele projecten die essentieel zijn voor de (inter)nationale energietransitie uitgevoerd door het Rijk. (In het jaarlijkse Bestuurlijke Overleg MIEK komende Stuurgroep en de eigenaren van de zes CES-en onder leiding van de minister van Economische Zaken en Klimaat bijeen om het MIEK vast te stellen en de voortgang te bespreken). De stuurgroep PIDI wordt voor de provincies op dit moment vertegenwoordigd door Nienke Homan, gedeputeerde energietransitie in Groningen. Het Havenbedrijf Rotterdam is trekker voor het opstellen van de CES Rotterdam/Moerdijk. Verder schreven Stedin, Port of Moerdijk, Deltalinqs, PZH en de provincie Noord Brabant mee aan deze CES. De CES wordt door partijen tevens benut als input voor een traject zoals de Verkenning Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ).

We werken aan een haven die niet alleen een rijk verleden, maar ook een perspectiefrijke toekomst heeft. De CES zal een regulier onderdeel worden van het PIDI en tweejaarlijks zal een nieuwe versie van de CES opgesteld worden. De voorliggende CES 1.0 is gericht op verduurzamen van de infrastructuur dit zal ook in het vervolg zo blijven. Dit ondersteunt onze ambitie om de industrie verder te verduurzamen via zowel een energietransitie als grondstoftransitie.

Na deze opstartfase wordt bij de CES 2.0 een werkwijze voorzien waarbij provincie een formele rol krijgt in het proces:

Deel A: Vaststellen vraag en aanbod binnen het cluster door de industrie (via Safehouse).

Deel B: Vertaling hiervan naar een investeringsagenda voor energie infrastructuur door de netbeheerders.

Deel C: Vaststellen van nut en noodzaak van deze investeringsagenda door de provincies.

Voor het bepalen welke infrastructuur er nodig is in de toekomst moeten ook de plannen van de industrie concreet genoeg zijn. Daarom wordt er tegelijkertijd gewerkt aan een Data-Safehouse waar de industrie kwantitatief hun plannen kenbaar maken. Om een veilige uitwisseling van bedrijfsvertrouwelijke gegevens tussen industrie en infrastructuurbedrijven mogelijk te maken - zonder de Mededingingswet te overtreden - ontwikkelen Deltalinqs, Stedin, Havenbedrijf Rotterdam met ondersteuning van het Ministerie van EZK het Safehouse.

Het gaat om de volgende sleutelprojecten die via deze CES worden ingebracht in het PIDI:

Sleutelproject 1

De aanleg van een open access waterstof-backbone die lokale productie, importterminals en doorvoer richting achterland integreert. Een belangrijk project om de transitie richting een waterstofeconomie bij de industrie te ondersteunen.

Sleutelproject 2

De versterking van west-oost verbinding vanuit Rotterdam, d.m.v. buisleidingeninfrastructuur via Moerdijk-Geertruidenberg richting Geleen en de aansluiting met Noordrijn-Westfalen voor het (internationaal) transport met de mogelijkheden van onder andere brand- en grondstoffen zoals waterstof en CO₂. Een project van (inter)nationaal belang dat tevens de hubfunctie van de Rotterdamse haven voor de toekomst versterkt.

Sleutelproject 3

De aanlanding van minimaal 2GW extra hernieuwbare elektriciteit vanaf windparken op de Noordzee in 2030 voor de elektrificatie van de industrie en de productie van groene waterstof en uitvoering van de investeringsplannen van de netbeheerders met daarin o.a. verzwarende van het elektriciteitsnetwerk. Zorgen voor aanlanding van groene elektronen is essentieel voor een zinvolle elektrificatie van de industrie. Zowel voor de huidige als voor de toekomstige industrie.

Sleutelproject 4

Een hoofdinfrastructuur aanleggen en verder uitbouwen voor transport en onderzeese opslag van CO₂. Zoals afgesproken in het klimaatakkoord. CO₂ opslag de komende decennia nodig om te kunnen voldoen aan de gestelde doelen.

Sleutelproject 5

Een hoofdtransportleiding voor warmte tussen Rotterdam en Den Haag (alsmede additionele aansluitingen in het industriegebied voor uitkoppeling van duurzame warmte). Restwarmte zal altijd blijven bestaan. Ook in de toekomst zoals vanuit de elektrolyzers voor groene waterstof. Het benutten van die warmte is altijd te prefereren boven weggooien. De infrastructuur hiervoor is dan van essentieel belang.

Sleutelproject 6

De infrastructuur voor het project H-vision dat zich richt op produceren en transporteren van koolstofarme waterstof voor de industrie. H-vision ontwikkelt waterstoffabrieken voor de productie en transport van koolstofarme waterstof die met name in de industrie als brandstof kan worden ingezet. Infrastructuur H-vision, bestaande uit 3 product-leidingen;

1. Low-carbon H₂ (95% zuiver). Deze leiding vormt een lokaal distributienet voor waterstof voor verbrandingstoepassingen, complementair aan het transmissienet H₂ Backbone dat Gasunie voornemens is te realiseren. Om te voorzien in de vraag naar low-carbon H₂ buiten het consortium, wordt deze oversized aangelegd. Dit net kan ook worden gekoppeld aan de HyTransPort.RTM. Hiervoor wordt dan een opzuiveringsunit overwogen om de juiste specificatie te realiseren

2. Refinery Fuel Gas (RFG) van de raffinaderijen naar de waterstoffabriek, waar deze wordt omgezet in koolstofarme waterstof.
3. CO₂-leiding naar Porthos en verbinding(en) tussen de backbone en de HyTransPort.RTM.

Het is van provinciaal belang dat de genoemde projecten de verduurzaming, de transitie van de industrie en de grondstoffen- en energietransitie versnellen zoals de uitgangspunten in het beleid voor schone energie. Hierbij dient de infrastructuur toekomstbestendig te zijn en de transitie van industrie te kunnen bewerkstelligen. De sleutelprojecten voorzien in open toegankelijke infrastructuur waarbij groene waterstof en groene stroom verduurzaming van het industrieel cluster kan versnellen en kansen voor nieuwe duurzame en circulaire industrie ontstaan. De opslag van CO₂ conform afspraak in het klimaatakkoord, is een eerste stap in de koolstoftransitie waarbij toegewerkt gaat worden naar het benutten van CO₂ (Carbon Capture Usage and Storage). Concrete kans is toepassing in de glastuinbouw. Daarnaast zal bij verduurzaming van de chemische en procesindustrie koolstof als grondstof een belangrijke rol krijgen. De CO₂ infrastructuur kan hierin voorzien.

Relatie en bijdrage aan provinciaal beleid en andere trajecten:

De CES draagt bij aan het beleid Schone Energie voor iedereen, specifiek voor de verduurzaming van de industrie en haven door het werken aan een toekomstbestendig systeem voor energie en grondstoffen.

VAWOZ, Buisleidingenbundel Delta Corridor en warmtelinQ(+) worden in de CES gezien als projecten van nationaal belang.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 3 - Schone energie voor iedereen
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Wel zet de provincie menskracht in uit bovenstaand programma.

Juridisch kader

Geen bijzonderheden, geen risico's.

De CES wordt opgenomen in het landelijke Programma Infrastructuur Duurzame Industrie waarna in het BO-MIEK besloten wordt op welke wijze de sleutelprojecten als projecten van Nationaal belang worden versneld. In beide gremia (stuurgroep PIDI en BOMIEK) is het IPO vertegenwoordigd.

2 Voorafgaande besluitvorming

Er heeft geen voorafgaande provinciale besluitvorming plaatsgevonden.

3 Proces

Havenbedrijf Rotterdam is trekker van dit project. Provincie heeft als direct betrokkene deelgenomen aan de werkgroep. Na bespreking in GS over het voorliggend advies over de CES 1.0 Rotterdam-Moerdijk wordt de CES ter kennisname verstuurd aan Provinciale Staten. De CES 1.0 Rotterdam-Moerdijk is door het Havenbedrijf Rotterdam ingediend bij het PIDI en wordt door het Rijk beoordeeld en behandeld in BO MIEK van 15 november 2021.

4 Participatie en rolname

De CES is door het Havenbedrijf Rotterdam geschreven via nauwe participatie van de industrie, provincies Noord Brabant en Zuid-Holland, Port of Moerdijk Stedin, gemeente Rotterdam en andere netbeheerders.

5 Communicatiestrategie

Het Havenbedrijf Rotterdam heeft 11 oktober 2021 een nieuwsbericht verstuurd.